

Enerji dönüşümü finansmanı için sekiz öneri

28

Türkiye'nin enerji dönüşümü finansmanı için sekiz öneri

YAKIN PLAN

DİDEM ERYAR ÖNLÜ
didem.eryar@dunya.com

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi, 'Yeşil Yeni Düzen Bağlamında Türkiye'de Enerji Dönüşümünün Finansmanı' raporunu yayımladı. Net sıfır karbon hedefine ulaşabilmek için dünyanın 2030'a kadar 50-60 trilyon dolar enerji dönüşümü yatırımına ihtiyacı var. Türkiye'nin ise karbon emisyon artışını durdurabilmek için ihtiyaç duyduğu yatırım miktarı 135 milyar dolar.

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi, 'Yeşil Yeni Düzen Bağlamında Türkiye'de Enerji Dönüşümünün Finansmanı' raporunu açıkladı. Raporda Türkiye'nin enerji dönüşümünün finansmanı için uygulanması önerilen 8 eylem ve politika alanı paylaşıldı. Rapora göre, Yeşil Yeni Düzen ve dünyadaki gelişmelere bağlı olarak, AB başta olmak üzere, küresel ölçekte enerji dönüşümü yatırımları hız kazanacak.

Covid-19 salgınının dünya çapında, 'İkiz Dönüşüm (yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm) yatırımlarını hızlandırdığı'nın altının çizildiği raporda, şöyle deniliyor:

"Enerji dönüşümü özelinde, Covid-19 salgınına ek olarak, Rusya-Ukrayna savaşının sonuçları, Avrupa başta olmak üzere birçok ülke için enerji arz güvenliğinin önemini artırdı. Bu durum birbirinden farklı çözümleri gündeme getirmekle birlikte, orta-uzun vade için enerji dönüşümü yatırımlarının önemini bir kez daha ortaya koydu. Sonuç olarak, Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın bir dayanak olarak güçlenmesiyle, Türkiye için yeşil dönüşüm ve yeşil finansmana yönelik strateji ve politika gelişimi öncelik kazandı. Öte yandan Türkiye'nin uluslararası entegrasyon düzeyi ve değer zincirlerindeki konumu dikkate alındığında, mevcut ekonomik yapısını ileriye taşıyabilmesi için enerji dönüşümü yatırımları başta olmak üzere, güçlü bir yeşil yatırım hamlesi gerekli. Uluslararası koşulların yanı sıra Türkiye'nin makroekonomik sıkışmaları geleneksel kanallardan finansmana ulaşmakta zorluğa yol açıyor ve önümüzdeki dönemde koşullar daha da ağırlaşacak."

Hızlı bir sıçrama için fırsat

Çalışmada, Türkiye ekonomisinin yapısal dönüşüm ihtiyacıyla Yeşil Yeni Düzen gündeminin örtüştüğü vurgulanıyor. Finansman kısıtları ve gittikçe ağırlaşan zorluklara rağmen, Avrupa Yeşil Mutabakatı başta olmak üzere, uluslararası düzeyde Yeşil Yeni Düzen'in açığa çıkardığı fırsatlar, Türkiye'nin enerji dönüşümü yolculuğunda hızlı ve kapsamlı bir sıçrama yapmak için uygun bir zemin oluşturuyor.

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi Direktörü Güllü, dünyadaki ve Türkiye'deki güncel makroekonomik ortamın ve finansal kaynaklara erişimin, son 20 yıla oranla yeni zorluklar içerdiğinin altını çizerek, iklim diplomasisi, kalkınma ve finansman bağlamında stratejik planlamanın önem kazandığını söylüyor.

Enerjide dönüşümü sağlayacak yol haritası

- 1) **Uzun Dönemli Enerji Dönüşümü Stratejisi Oluşturulması:** Yeşil Yeni Düzen bağlamında enerji dönüşümü başlıklarına ilişkin yürütülen strateji ve politika çalışmalarını kapsayan bir üst başlık oluşturacak bütüncül bir "Enerji Dönüşümü Stratejisi" geliştirilmeli.
- 2) **Ulusal Taksonomi Çalışmalarının Türkiye'nin İhtiyaçları/Öncelikleri Perspektifinden Yürütülmesi:** Öncelikli yatırım alanları belirlenmeli;

- 3) **Finansmana Erişimin Artırılması ve Kaynakların Çeşitlendirilmesi:** Enerji dönüşümü yatırımlarına yönelik olarak uzun vadeli ve düşük maliyetli finansmana erişim artırılabilmeli, finansman kaynakları çeşitlendirilmeli.
- 4) **Enerji Yönetimi Yaklaşımının**

- Geliştirilmesi:** Enerji dönüşümünün tüm alt başlıklarını kapsayan, hem uluslararası finansman temininde bir ana tema olarak geliştirilebilecek hem de yenilikçi finansman mekanizmaları/modelleri geliştirmeye müsait bir kavram olarak "enerji yönetimi" temel bir yaklaşım haline getirilmeli.
- 5) **Şebeke Ölçeğinde Yenilenebilir Enerji Finansman Mekanizmalarının/Modellerinin Geliştirilmesi:** Şebeke ölçeğinde yenilenebilir enerji yatırımları, finans sektörünün deneyim sahibi olduğu, gelişmiş bir yatırım alanı olarak değerlendirilebilir. Bu alanda garantili alım tarifelerine dayalı finansmanın dışında yeni modeller geliştirilmeli.
- 6) **Dağıtık Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Finansmanı:** Dağıtık yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı yatırımlar hem yeni iş modelleri hem de finansman modelleri gelişimi için en elverişli alanlar.
- 7) **Enerji Verimliliği Finansmanı:** Enerji verimliliği projelerinin finansmanında, teminatlandırma ve ölçme-değerlendirme gibi başlıklarda, finansmanı zorlaştıran belirsizlikler giderilmeli.
- 8) **Yeni Teknolojiler ve Diğer Alanların Finansmanı:** Yeni teknolojilere yönelik yatırımların finansmanında kamunun etkinliğinin artırılması.

